

A szendvics, a kanapé és a vasorrú bába

Bal kezében egy uborkás-sajtkrémes szendvicset szorongatott, jobb kezével pedig a könyvek gerincén szánkázott. Végig az ábécén. Kicsit vissza.

Rágás. Egy uborkaszelet halálugrása. Síri csend. Nyelés. Harapás.

Igen, ez jó lesz, gondolta teli szájjal.

Kihúzta a kisregényt vagy nagynovellát vagy kitudjamat, valamilyen ismeretlen remekművet egy ismeretlen szerzőtől, szájából morzsákat potyogtatva vizsgálta. A kanapé már készen állt az ostromra. Egyrészt a könyv ostromára, másrészt arra a háborús ütközetre, amely őt magát (ezt a békés és sosem terjeszkedő bútordarabot) fenyegette pillanatokon belül. Szegény kanapé. De hát csak egy szerencsétlen kanapé, még jó, hogy nem kezdem sajnálni, ez van, ha az ember egy rohadt kanapéval él együtt.

Sóhajtott, és szertartásosan elhelyezte magát a megfelelő kezdeti pozícióban. Megízlelte az első betűket; a cím kissé fanyar volt, kellemesen terebélyes savakkal, könnyed és áramvonalas testtel, bodza és jácint emlékeztető aromákkal, kis örölt borssal. Orrcimpái megfeszültek, pupillája kitágult, minden világosabb lett, derengett, mint amikor a novellákban lázas a kisfiú és fénykarikákat lát. Az ingerek szétcsúsznak, a jelentések megoldvadnak. Az idő kizökken. A regényidő bezökken.

Belépett az első mondatból kikalapált kapun. Kicsit nyikorgott. Lábával kotorászott egy ideig az ismeretlen világ talaján, hogy le merjen-e lépni, aztán felbátorodva nekiindult az erdőnek. Egyenesen a közepének tartott, a mézeskalács házikóba. Lépten-nyomon beleakadt valamilyen ágbogba, mondjuk egy kétértelmű mondatba vagy eldönthetetlen névmásba, egyszer pedig majdnem elvágódott egy stílári törésben. Nem sokkal később, ahogy éppen egy hosszan elnyúló, hagymázos tézisben cuppogott, különös rikoltásra lett figyelmes. Nem tudta mire vélni a dolgot. Vajon egy metafora lehetett az? Miféle különös madár járhat erre, ahol a madár se jár. Kezdett meredeken felfelé vezetni az ösvény, érezte, hogy hamarosan nagy szakadékhoz fog érkezni (közben egyszer véletlenül lecsúszott, káromkodva visszalapozott pár oldallal). Ment, mendegélt, mind beljebb és beljebb a regény sűrűjébe. Már majdnem kezdte megszokni, már ismerte a növényzetet, a bukkánókat és bökkenőket, a fortélyokat és fertőket, hogy mennyire reménytelenül sémyszerű a történet, egy népmese, amelyben valaki megy-mendegél a vasorrú bába háza felé, egyszer csak belesétál a kemencébe és ropogósra sülné éppen, de a varázslat és a csalafintaság kimentí a bajból, aztán feleségül veszi a lányt és boldogan amíg meg nem, és mindez már a harmadik oldalon egyértelműen látszik. No nem azért olvasott, mert a történetészövés és az elbeszélés mód bravúrjaival akarta gyönyörködtetni ábrándos lelkét, hanem mert kábítóserfüggő volt, fikciófüggő, és ha nem olvasott ilyen kiszámítható és lapos történeteket (valaki szerint mindig ugyanazt a történetet, hiszen egyiket a másik után pazarolta, számolatlanul, amit úgy is mondanak az írók néha, hogy olvasatlanul, de ez itt ellentmondásos lenne), ha

nem szürcsölte volna magába remegve mindig az aznapi dózist, akkor nem is tudta elképzelni, mi történne vele, vagy történék, ikes ige, micsoda sznobizmus.

Nem azért olvasta halomra a regényeket, hogy megdicsőülve felakaszthassa őket a trófeái közé, és nem is azért, hogy beilleszthesse valami világrengető vagy épp jelentéktelen elméletbe. Hanem hogy világot lásson. Hogy utazzon (zék). Hogy bejárják (ja nem) bejárjon hetedhét határt. Igen, ez élte, az utazás. Imádott utazni. Csak utazni szeretett. Csak utazni tudott. És mástól sem undorodott jobban, mint hogy kimozduljon otthonról. Elmorzsolta egy könnycseppet erre a szép önellentmondásra. Mások, akik szándékosan és készakarva, sőt, direkt elmennek otthonról, másképp utaznak, azok lakomákat rendeznek, táncolnak, borokat kóstolnak, orgiákban orgizálnak, Mahlert hallgatnak, tetőt szerelnek, tévét néznek vagy esetleg kutyát sétáltatnak és ismerkednek (brr). De hősünk a fikcióban töltötte a szabadságát. És jóformán az egész életét. Amikor nem valamilyen képzett világban ödögött, akkor is azt képzelte, hogy de.

Ott tartott épp, hogy a regény főhőse a végső fordulat felé közeleg, valamilyen gonosz vasorrú bábának megfelelő madámot kellene eltennie láb alól, hogy végre övé lehessen hön áhított szűzies kedvese a bordélyház idilljében, csakhogy. Csakhogy megtörtént, amire senki nem számított. A matróna elcsábította az ifjú hercegnek megfelelő ifjút, szerelme, galambja, gerlicéje pedig hoppon maradt, két nap várakozás után feladta, még csak nem is várt az idők végezetéig, ez is megérte a pénzét (bár lehetett volna olcsóbb), a madám és az ifjú pedig rövidesen kimúltak szifiliszben.

Durr. Orral neki a boszorkánykunyhó ajtajának. Bele a kemencébe. A bográcsba. A tepsibe. A mindenségít, mérgeződött, miközben körülötte egyre forróbban bugyborékkolt az esztétikai tapasztalat, most kell cselekedni, mint a hősöknek a mesékben, a legkisebb királyfinknak, akik végül megmenekülnek, most kellene valahogyan felülkerekedni, hogy a boszorka főjön meg húslevesnek, de mit lehetne tenni. Már vége volt a regénynek, szifiliszben, ez volt az utolsó szó, legalábbis ahogy magában összefoglalta, nem jött utána semmi, ez volt a világvége. De még rotyogott. Hova rotyog, ha egyszer vége. Kétségbeesve markolta a könyvet az utolsó mondatra meredve, rövidesen kimúltak szifiliszben.

Most.

Összeszedte minden erejét, és hirtelen előrelapozott az első oldalra. Kint volt a bográcsból, bőrén még sercegtek a répák meg amik belefőttek, az idegen darabkák, és ő, nem is tudta, hogyan, varázsütésre már szaladt is vissza az erdőbe, messzire elhagyta a kunyhót, ismerős tájakra rohant át, saját lábnyomain taposott, intett barátainak, a vesszőhibáknak, azok pedig vidáman visszazümmögtek, itt leszünk legközelebb is, mondták, dögöljete meg, válaszolta hősünk, és közben arra lett figyelmes, hogy milyen gyanúsak ezek a szereplők, hogy minden lépéssel egyre biztosabban lehet rá számítani, minden mondat azt készíti elő, hogy egytől egyig meglakoljanak és lehetőleg kő kövön ne maradjon, az egész kuplerájos cukormáz (elég savanyú cukorból) arra volt jó, hogy elolvadjon és lefolyjon a vécén. A főszereplő volt a legszerencsétlenebb. Jellemtelen idióta. Illetve az a jelleme, hogy nincs neki. Hát mire jó az olyan.

De az ő allegorikus királyfi-énje egyre mélyebbre és mélyebbre bolydult az erdőbe, nem látta már a boszorkány kedvesen mézeskalácsolló házikóját sem, és hogy mi micsoda és honnan hova, az végképp kifejezhetetlenné és elgondolhatatlanná vált.

Ez már nem a befizetett ibusznyaralás volt, ez már munkaút, hivatalos kiküldetés. Ez már nem önfeledt és boldog olvasás, nem szeretkezés a szöveggel, ez nemi erőszak. Ezt a perverziót még nem sikerült kellően elsajátítania, vallotta be magának némi sajnálkozással, miközben egy jegyzetpapírra felírt néhány gondolatfoszlányt a regényről, hiszen ha már, akkor ne menjen kárba, a gondolatok különösen romlandóak voltak az ő fejében, főleg a jó gondolatok. Bár éppen ezektől a romlandó gondolatok elől menekült a könyvbe.

Közben kiderült, hogy már péntek van.